

בעלון זה נעסוק בתוכן שיעור מס' 626 במדרשת "ברינה יקצור", מיסודו של מ"ר הגאון רבי יעקב אדלשטיין זצ"ל השיעור נמסר ברמת השרון ברחוב הקוצר 2, בכל יום ב' בשעה 19:00. השיעור מועבר גם בזום, מספר הפגישה: 977999777, סיסמת כניסה: 777.

אָמֹר

עלון מס' 526 שנה י"א לע"נ: דינה בת שרה חייסקו - ט"ז איר י"ד איר תשפ"א

אָמֹר - תוכן ענייני הפרשה

929 פ' 1899

פותחת הפרשה: "אָמֹר אֶל הַפְּהָנִים... וְאָמַרְתְּ אֲלֵהֶם". מהו כפל הלשון 'אמור ואמרת'? מפרש רש"י: "כוונת ה' יתברך להזהיר גדולים על הקטנים. דהיינו, שצריכים הגדולים להורות לקטנים את הדרך, ולדבר בנועם על ליבם ולחזקם בקיום המצוות. כל עצם קיומו של עם ישראל הנפלא אינו אלא בזכות שהמבוגרים מנחילים בנועם ובאהבה לדור ההמשך את מעלת לימוד תורתנו הקדושה וקיום מצוותיה. חובה זאת מוטלת לא רק עלינו, כהורים, אלא גם על המורים והמורות אשר אמורים להקנות זאת לתלמידים ולתלמידות, וככל שיתאמצו למלא תפקידם באהבה ובמסירות אין קץ, יוחקו הדברים בלב הנערים והנערות ולא יסורו הם מליבם לנצח נצחים.

הרמב"ם (הלכות תלמוד תורה פרק ב', ד) אומר: המלמד תינוקות שהוא מניח את התינוקות ויוצא, או שהוא עושה מלאכה אחרת עימהן, או שהוא מתרשל בתלמודן - הרי הוא בכלל: "אָרוּר עֹשֶׂה מְלֶאכֶת ה' רְמִיָּה" (ירמיה מח, י). מכאן כל מי שמופקד על החינוך - הורים ומחנכים רבנים ואו גנות ומורות כאחד, ידע שמוטלת עליו אחריות כבדה ויש להתייחס לתלמיד או לתלמידה כאל בנו או בתו.

עד כמה? ובמה דברים אמורים? סיפר הרה"ג יצחק זילברשטיין שליט"א: "באחת ההפסקות ניגשה תלמידה ואמרה למורתה "כנראה שמשבוע הבא לא אגיע לבית הספר". לשאלתה של המורה "מדוע?" ענתה הילדה, כשדמעות בעיניה "אמא החליטה להעבירני לבית הספר החילוני שבשכונה". המורה חיבקה את תלמידתה ואמרה לה: "בעזרת ה' יהיה בסדר". עוד באותו יום הגיעה המורה לבית התלמידה ונחרדה לשמוע את האמא באומרה: "נוח לי יותר לחיות כחילונית, ואדיקותה של בתי במצוות ובברכות מפריעה לי מאוד". המורה החלה לדבר על לבה של האמא עד שלבסוף אמרה הם: "אני מוכנה שהילדה תמשיך ללמוד בבית ספרך רק בתנאי אחד, שתקיים היא מצוות רק בבית הספר, אך כשהיא מגיעה הביתה אני לא מסכימה בשום אופן לראותה עוסקת בקיום המצוות". "בסדר גמור!" אמרה המורה, לחצה את ידה של האמא וחזרה לביתה. כעבור שבועיים אמרה התלמידה למורה: "אני שמחה לומר לך שאני ממשיכה לשמור מצוות גם בבית, ללא ידיעתה של אימי... לפני האכילה אני עושה את עצמי שאני רק רוחצת ידיים אך אני מקפידה ליטול את ידי ולברך בשקט "על נטילת ידיים". גם 'ברכת המזון' אני מברכת בשירותים בכוונה גדולה, הרחק מעיניה של אמא". המורה שמעה את הדברים, וליבה נחמץ. הבת כלל אינה יודעת שיש בכך בעיה הלכתית לברך 'ברכת המזון' בשירותים. המורה החליטה להרעיף חום ואהבה על תלמידתה, ומיד לאחר מכן באה לשאול מה עליה לומר לילדה. "שאלתך מגיעה עד כיסא הכבוד" אמר לה הרב זילברשטיין והוסיף: "בשולחן ערוך [סימן קפז] נפסק להלכה שאם בירך אדם ואמר: "בִּרְךָ רַחֲמָנָא מַלְפָּא מְאֲרִיָּה דְהָאֵי פְתָא" [דהיינו: "ברוך אלוקינו הרחמן והמלך, שזה הלחם שלך"] יצא ידי חובת ברכת המזון. לכן יש לומר לילדה שלא תברך בשירותים את כל נוסח ברכת המזון, אלא שתגיד נוסח ובכך תצא ידי חובה. התלמידה שמעה ושמחה מאוד לעשות זאת. וברבות השנים זכתה להקים בית נאמן בישראל, בית המדקדק במצווה קלה כבחמורה. ה' יתברך יערה רוח טהרה ממרום עלינו ועל כל העוסקים והעוסקות בחינוך הבנים והבנות ויזכנו לרוות נחת ואושר מכל יוצאי חלצינו.

א. הלכות קדושת הכהנים וישראל:

- איסור על הכהן להיטמא למת (מלבד שבעה קרובים).
- איסור עשיית קרחת ושריטה, כצער על פטירת מת.
- איסור גילוח פאות הראש והזקן.
- איסור לכהן לשאת אשה שאינה מתאימה לקדושת הכהונה.
- מצוה על ישראל לנהוג כבוד וקדושה בכהנים.
- קדושתו המיוחדת של הכהן הגדול ביחס לטומאת המת, (ובהלויית המת) ובנישואין (כא, י-טו).
- מומים שבגוף הפוסלים את הכהנים מלהיכנס למשכן, ולהקריב קרבנות (כא, טז-כד).
- איסור אכילת קדשים לטמא ולזר (כב, א-ט).
- המותרים והאסורים באכילת תרומה וקדשים (כב, י-טו).
- המומים הפוסלים בהמות מלהקריב לה' (כב, יז-כה).
- זמן הבהמה להקדש, ולשחיטה. ואיסור נותר (כב, כו-לג).

ב. מצוות המועדים והחגים בימות בשנה וקרבתויהם:

- אזהרה על השבת (כג, א-ג).
- הקרבת הפסח ביום י"ד ניסן, וקרבת ימי הפסח (ד-ח).
- מצות הקרבת קרבן העומר, ומצות ספירת העומר.
- הבאת שני הלחם מחיטה חדשה, בחג שבועות (חג הביכורים) עם קרבנותיהם (כג, טו-כא).
- הלכות הקציר - מתנות עניים: פאה ולקט (כג, כב).
- יום זכרון תרועה - ראש השנה (כג, כג-כה).
- יום כיפורים: התענית בו, קדושתו ומצוותיו (כג, כו-לב).
- דיני חג הסוכות - לולב, ומיניו, וסוכה (כג, לג-מד).
- סידור המנורה בכל יום, ולחם הפנים בשבת (כד, א-ט).

ג. המשך הלכות התורה:

- מעשה המגדף - החטא ועונשו (כד, י-יז).
- דיני נזיקין של מכה אדם או בהמה (כד, יז-כב).
- קיום מצוות עונשו של המגדף (כד, כג).

"ולא תחללו את שם קדשי... (כב, לב)

כאשר היו מבקשים ברכה מהגאון רבי הלל זקס זצ"ל, גם משום היותו נכדו של ה'חפץ חיים', היה רגיל להשיב למבקשים: "אין מזה כלום שאני נכדו של ה'חפץ חיים' אלא רק לעניין דבר אחד: היות ובני אדם רואים בכך מעלה, אם כן עליי להיזהר יותר מאחרים מחילול ה' שכן עלול אני להיענש יותר". וכך אמנם הנחה רבי הלל אף את ילדיו והיה אומר להם תמיד שלא כדאי לדבר על יחוסם, היות ואם חבר מכיר אותם כנכדי ה'חפץ חיים' והם נכשלים חלילה בלשון הרע או אף בחטא אחר, הרי העוון חמור הוא יותר - שיש בזה יותר חילול ה'.

”נבְלָה וּטְרָפָה לֹא יֹאכַל לְטִמְאָה בָּהּ” (כב, ח)

אדם ניכר בכוסו... - סיפור

ה'מנחת אלעזר' ממונקאטש - רבי חיים אלעזר שפירא זצ"ל נסע פעם ברכבת. במהלך הנסיעה הבחין באיש שישב יחד עם שאר הגויים, אכל עמם, ומראהו כולו אומר כי הוא 'גוי גמור'. הוא קיבל את סעודת מאכלי הטריפה שהגישו לנוסעים הנוכריים, והתחיל לאכול ממנה. הרב קם ממקומו, ניגש לאיש ההוא והעיר לו: "תדע, יהודי אתה, ואסור לך לאכול מאכלות אסורות!" הלה הסתכל עליו בעיניים תמוהות וזרות, מבלי להבין מה רוצה ממנו הרב. האיש המשיך לאכול מן המאכלים, והרבי ניגש ממונקאטש אליו שנית והוכיחו: "תדע, שעתיד אתה ליתן את הדין על מעשיך. ליהודי אסור לאכול מאכלים כאלה!" ושוב התעלם הלה מדברי הרב, והמשיך לאכול.

שוב העיר לו הרבי, וכך חזר הדבר חמש פעמים. ואז, לפתע נכנע האיש, והודה כי הוא יהודי... הוא פנה אל הרב ושאל: "מנין הרב ידע זאת, בשעה שמראה פני כ'גוי גמור'?"

ענה לו הצדיק: "בראותי אותך אוכל, ראיתי כי דרכי אכילתך היא בצניעות ונימוס; אתה שובר חתיכה ואוכלה, כדון, ואינך נושך בפה פתוח חתיכה רחבה כדי לבלוע ולזלול. מזה הבנתי כי אתה יהודי שגדל בבית תורני וקיבל חינוך לצורת האכילה הראויה, אלא שברבות הימים השלכת מעליך עול תורה ומצוות. אך דרך היהודי באכילתו, שעל כך אמרו חכמים 'הרגל נעשה טבע', נשאר בתוכך עד היום הזה..."

מיד הודה בכך האיש, ומאז החל להתקרב לאביו שבשמים ולצדיק ממונקאטש, שהצילו הודות לחכמתו הנפלאה.

שנים עברו מאז אותו מעשה, ובתקופה שלאחר מלחמת העולם השנייה, עסקנים רבים פעלו רבות כדי לפדות אלפי ילדים יהודיים שהוריהם החביאו אותם אצל שכנים גויים עד יעבור זעם, אך ההורים נהרגו על קידוש ה', ולא באו בחזרה לפדותם. כיון שילדים רבים נפרדו מהוריהם בקטנותם, ושהו בבתי גויים או בבתי יתומים, שם התאמצו להשיכח מהם את יהדותם, קשה היה להכיר מיהו יהודי, כדי לפדותו. באותה תקופה, היהודי הנ"ל שניצל בזכות חכמתו הנפלאה של הרבי ממונקאטש, זכה לעזור לעסקנים לזהות ולהציל ילדים יהודיים רבים, בדרך אותה למד מהרבי ממונקאטש - היה מבחין האם בוצעים הם בחתיכת מאכל, וכך השיבם לחיק אביהם שבשמים! [הפרשה בהלכה]

”אֹמַר אֶל הַפְּהַנִּים בְּנֵי אֶהְרֹן...” (כא, א)

רבנו ה'אור החיים' הקדוש זיע"א שואל והיא שאלה גדולה השייכת לכל התורה כולה; הנה בכל מקום שהפסוק אומר 'דבר אל בני ישראל', לכאורה היה מספיק לומר 'דבר אליהם' ומובן שהכוונה לומר ל'בני ישראל', כי הרי להם ניתנו המצוות. ומתוך רבנו ה'אור החיים', למרות שזה נראה כמיותר, הקדוש ברוך הוא חוזר ומזכיר את שמותם פעם אחר פעם. משל לאבא שיש לו בן שמאוד חביב עליו, ותמיד זכרונו בפיו, וכשאומר לו לאכול ולשתות אומר לו בלשון חיבה, 'אכול בני', 'שתה בני', כך גם מתנהג ה' יתברך עם ישראל שהם בניו, ותמיד הוא מזכיר את בני ישראל, מחמת חיבתם לפניו. וכך מצינו בדברי הנביא ירמיה (לא, יט): "הֲבֵן יִקְרֶה לִי אֶפְרַיִם אִם יִלְדֶּה שְׁעָשָׂעִים כִּי מִדֵּי דְבָרַי בּוֹ זָכַר אֶזְכְּרֶנּוּ עוֹד עַל כֵּן הָמוּ מֵעַי לֹא רַחֵם אֶרְחַמְנוּ נְאֻם ה' ". כלומר, שעצם הזכרת שמו של ישראל לפניו, מעורר רחמים, שאז מתעורר ביותר אהבתו של הקב"ה אלינו - עם ישראל.

”וּנְקַדְשֵׁתִי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֲנִי ה' מְקַדְשֵׁכֶם” (כב, לב) - לדבוק בלימוד בכל מצב

סיפר הראשון לציון מרן הרב יצחק יוסף שליט"א - בנו של מרן: לפני בערך 35 שנה התלוויתי למרן האבא בטיסה מהעיר דאלס לניו יורק כל המטוס כולו גויים, ואנחנו היינו היהודים היחידים במטוס.

פתאום אני שומע צעקות ברמקול ובמטוס, המטוס התנועע לכאן ולכאן כולם מבוהלים ומפחדים, ומבקשים לסגור את החגורות, כולם צועקים וצועקים אני פניתי לאבא ואמרתי לו: "אבא, קרה משהו במטוס, תראה איך כולם מבוהלים..." ואבא משיב לי: "תפסיק, תפסיק, פחדך..."

בקצה המטוס ישבה בחורה יהודיה ושמעה שאני מדבר עם האבא וניכנסתי ללחץ, היא נתעמה וצעקה מרחוק: "כבוד הרב המטוס עומד להתרסק תתפלל עלינו".

ואז פניתי לאבא ואמרתי לו: "אבא, תראה אני לא סתם פחדן, המטוס עומד להתרסק, מרן הסתכל מהחלון ורואה, הנה ההרים תחתינו, כמעט עשר מטר מתחתינו עומדים להתרסק. מה שקרה הוא שנפער חור בטנק הדלק, כל הדלק נשפך, והטייס ביקש לנחות והוא לא מוצא מקום כי הכל היה הרים, ולכן התחיל לצעוק במטוס ולזרוע פאניקה.

רבותי, אתם לא יכולים לתאר איזה היסטוריה היתה במטוס, אנשים התחילו להתחבק אחד עם השני, מתנשקים ונפרדים, אחד מהשני. אני בעצמי אחז אותי חיל וחלחלה, מעמד כזה נורא ואיום. ואתם יודעים מה עשה מרן באותה שעה? היה לו גמרא קטנה ביד, והוא פונה אלי ואומר לי: חסר לי 14 דפים בדף היומי, אל תפריע לי עכשיו, תן לי לגמור, הוא קירב את הגמרא לעיניי והמשיך ללמוד.

רבותי! איך אפשר להתרכז בשעה כזו? זה פלא, וכל הגויים במטוס כולם מסתכלים, הנה יש כאן רב יהודי שמתנועע, בטח מתפלל, כולם מקווים שהרב יציל אותם...

בסופו של דבר הטייס מצא שדה תעופה צבאי, כל המסלול כולו היה מלא קצף, ומלא אמבולנסים למטה, כי עומדים להתרסק, אבל היה נס ונחתנו לשלום.

כשנחתנו יצא הקברניט שהיה גוי, אבל הוא הצדיע למרן, ואומר לכולם באנגלית שאף אחד לא יצא מהמטוס, אלא קודם כל לתת לרבי - אבי לרדת, ואז כולם הצדיעו למרן והתפעלו מאוד, מכאן רואים מה שקיעות בתורה של מרן זיע"א, כולו רק תורה ורק תורה.

מילי בדיחותא

עוד סיפר הרב שליט"א - באחד הימים שאל אותי מו"ר אבי זצוק"ל, האם אני יודע באיזה סימן בשו"ע נמצאים הלכות סימני טהרה של דגים, ואני השבתי לו כי זה מופיע בחלק יורה דעה סימן פ"ג, ואז אמר לי מרן האבא זצוק"ל בבדיחותא, כי יש רמז לזה כי פ"ג הוא ראשי תיבות ג'פילטע פ"יש (קציצת דג באידיש).

”עַד מִמַּחֲרַת הַשָּׁבֹת הַשְּׁבִיעִת הַסִּפְרוּ חֻמְשֵׁים”

”יום” (כג, טז) - לא בשמים היא”

כתב מרן הראש"ל רבנו עובדיה יוסף זצ"ל, מובא במדרש: הראה הקב"ה למשה מ"ט (49) פנים לטמא, ומ"ט פנים לטהר, אמר לו משה: היאך הלכה למעשה? אמר לו הקב"ה: ההלכה מסורה לחכמי הדור אם רובם מסכימים לטמא - טמא, ואם מסכימים לטהר - טהור.

ונראה לפרש: ש-מ"ט פנים הם כנגד מ"ט (49) ימים של ספירת העומר. ויום חג שבועות שהוא יום נתינת התורה לישראל - מסמל את הכרעת ההלכה שבידם. והכוונה היא לפי מה שאמרו חז"ל (מסכת בבא מציעא נ"ט:): "לא בשמים היא", שלאחר נתינת התורה לישראל הרי שהסמכות הבלעדית בפסיקת ההלכה מסורה בידי חכמי ישראל בלבד, וכמו שאמר הקב"ה למשה - שההלכה מסורה לחכמי הדור.

[מאור ישראל, דרושים עמ' קע"ד]

”וביום השביעי שבת שבתון...” (כג. ג)

היכן באמת מצוי הגיהנם

אדם מקיים מצוות - ואין לו שום מושג מה הוא עתיד לקבל בעקבות קיום אותה מצוה. אילו היינו יודעים מה נקבל על מצוה אחת, איזה אור עליון יקיף אותנו בעקבות המעשה הזה, לא היינו מחמיצים בקלות הזדמנויות כאלו.

הגאון רבי חיים מוולוז'ין זצ"ל, כותב בפרושו למסכת אבות, שההשראה שיש לאדם בעקבות קיום מצוה, היא קירבת ה' שניתנת לו כבר בעולם הזה, וקרבת ה' הזו, מעוררת בו רצון לקיים עוד מצוה, עוד לימוד ועוד חסד - וכל זה מלבד כל מה שיקבל לעתיד לבוא. כאן, בעולם הזה, יש לו כבר גן עדן עלי אדמות, וכלשונו: "כי שכר מצוה היא המצווה עצמה נותנים לו בשכרו, והוא האור המקיפו... והוא יושב ממש כמו בגן עדן, והלא אז נקל לו לעשות מצוה אחרת".

מידי שבת, סיפר הגאון רבי ראובן אלבז שליט"א ראש ישיבת 'אור החיים', מתארחים אצלנו בישיבה בחורים שאינם שומרים תורה ומצוות ומתחזקים למיניהם. ולאחר השבת אני שואל אותם: "איך הרגשתם בשבת"??

והם עונים: "גן עדן"! איני בטוח שהם יודעים מה זה גן עדן, אבל הצדק איתם. בשבת מטעימים אותנו משהו מגן עדן העליון. כל היום הם יושבים ושומעים דברי תורה, מדרשים ומעשיות, יש אוכל ושירה. שכר המצווה שלהם הוא עוד מצוה שבאפשרותם לקיים, והמצוות הללו מביאות אותם לתענוג עילאי ולדבקות בבורא יתברך. וכמו כן גם להיפך - כשאדם עובר עברה, הוא מוקף ברוח טומאה שגורמת לו לעבור עוד עברה, כפי שכותב רבי חיים מוולוז'ין בהמשך דבריו: "ולהיפך ח"ו, בעברה, הנה הוא אחוז בחבלי בוז, ועברה גוררת עברה".

לא בכדי אמרו רבותינו (במסכת מגילה כח.) שאסור להסתכל בפני אדם רשע - הסטרא אחרא שהולכת אתו בעשותו עברה - יש בכוחה להזיק. במצב כזה כל המזיקים שולטים עליו, והמסכן לא יכול להיבדל מהם.

את הדברים הללו רואים במציאות החיים. אדם עושה עבירה כלשהי, מיד לאחר מכן מתחילה מחלוקת בביתו. הגיהנום שיש לו בבית, זה שכר העבירה שלו. אדם חושב: חטאתי, אבל גמרת עם זה. אך לא. הגיהנום ממשיך איתו. הוא לא מרגיש הנאה במה שעשה, לא יכול להרגיש דבקות בה'. יש חֵץ בינו ובין הקב"ה. יתרה מזאת, גם כשהוא מקיים מצוה, הוא לא מצליח להרגיש בה שום טעם. מסביב הוא שומע אנשים אומרים: 'הרגשתי תענוג גדול בתפילה', 'הלימוד היום היה תענוג אמיתי' - והוא מסכן לא מבין על מה הם מדברים, ומשוכנע שהוא לא מרגיש טוב. אין זאת, אלא שהעברה שלו יצרה חֵץ, שכר עבירה - עבירה, ואין הוא מצליח לחוש בשום תענוג של קרבת אלוקים.

בהמשך דבריו שם, וכן בספרו 'נפש החיים' כותב הגר"ח מוולוז'ין, שבני אדם נוטים לדמיין את הגיהנום כמקום שיש בו אש, פי שישים מהאש של העולם הזה, וכן שרפות, אבל האמת היא שאת הגיהנום האמיתי, האדם בעצמו בורא במו ידיו בעשותו את העבירה. העבירה עצמה היא הגיהנום הנורא ביותר שקיים'.

היוצא מהדברים הוא - לדבוק ברצון ה' לקיים תורה ומצוות, למרות שכבר לימדונו חז"ל ש"שכר בהאי עלמא ליכא" (אין שכר בקיום המצוות בעולם הזה), אך כשאדם רץ לקיים מצווה היא זו שתגרום לו להרגיש בגן עדן עלֵי אדמות.

נוהגים בכל קהילות ישראל בשבתות שבתקופת ספירת העומר ללמוד פרקי אבות עד חג שבועות.

אומרת המשנה ב'אבות' (ד, ו): "רבי יוסי אומר, כָּל הַמְּכַבֵּד אֶת הַתּוֹרָה, גּוֹפֵה מְכַבֵּד עַל הַבְּרִיּוֹת. וְכָל הַמְּחַלְלֵל אֶת הַתּוֹרָה, גּוֹפֵה מְחַלְלֵל עַל הַבְּרִיּוֹת".

רבי צמח צרפתי היה יושב ולומד בביתו ובחצות לילה כבה נרו. חיפש הרב בביתו אש להדליק את הנר ולא מצא. הרב פנה למאפיה הסמוכה לביתו בה לן אופה ערבי, נקש על הדלת וביקש: "אנא, עשה עימי טובה והדלק לי את הנר". האופה הסכים והרב יצא עם הנר דולק.

לפתע, נשבה רוח חזקה וכיבתה את הנר. חזר הרב שוב למאפיה, אך גם הפעם בצאתו כבתה הרוח את הנר. כך גם בפעם השלישית...

האופה כעס על ההפרעה והראה לרב את הקורה הכבדה שעליו להרים בכל פעם כדי לסגור הדלת ואמר: "עלי לקום בשעת בוקר מוקדמת לפני עלות השחר, וכעת נדדה שנתי מעיני, ואיך אוכל לעבוד מחר"? ביקש רבי צמח סליחה מהאופה, ואמר: "מברכך אני שה' ייתן לך כסף וזהב כמשקל אותה קורת עץ"! שמח הגוי לקבל את ברכת הצדיק, כי ידע שכל היוצא מפיו לא ייפול ארצה, ואף קם ולקח את הנר לבית הרב כדי שלא יכבה.

יום אחד פגש האופה באדם זר שהציע לו לעבוד בשבילו במשך חודשיים תמורת 10 פרנק ליום. האופה הסכים. הזר הוליך אותו כמה רחובות, ואז הוציא מטפחת מכיסו ואמר לו שעליו לקשור את עיניו במטפחת כיון שמקום העבודה סודי. הם הגיעו לבית גדול, שם הסיר הוא את המטפחת מעל עיניו ושקים מלאים אבנים טובות ומרגליות נגלו לפניו. "עליך למיין את השקים הללו", אמר הזר והוסיף: "אסור לך לספר לאיש על עבודתך זאת". ואכן בתום חודשיים שילם האיש לאופה את שכרו.

כעבור זמן נשמע כרוז מטעם השלטונות כי בית שהיה שייך לאדם זר שמת פתאום בביתו מוצע למכירה פומבית. חשב האופה שאולי זה הבית שבו עבד והציע מחיר גבוה כדי לקנותו. מה גדולה היתה שמחתו בראותו שאכן זהו הבית והאוצר במקומו. בין רגע הפך לעשיר גדול.

מחשש שיתפרסם הדבר, נסע לאיסטנבול שבטורקיה. בהגיע רבי צמח צרפתי לגיל 70 ביקש לעלות לארץ ישראל לחונן את עפרה ולהיקבר בתוכה. בדרכו עבר באיסטנבול בה היתה אז קהילה יהודית גדולה וחשובה. בהגיעו ערכו לו קבלת פנים מפוארת ובסופה הלכו הרב ומלוויו אל הבית בו אמור היה הרב להתארח בהיותו בעיר. בדרך פגש בהם עשיר גדול לבוש בגדי שש ורקמה. כראותו את הרב, ניגש ונתן לו שלום, כופף ראשו ונישק ידיו בכבוד.

"מאין באתם ולאן תלכו"? שאל. "מתוניס באנו ולארץ ישראל פנינו מועדות", השיבו הרב. מיד הזמין העשיר את הרב אל ביתו, להראותו את רכושו הרב, ושאל: "האם כבוד הרב יודע מהיכן בא לי כל העושר הזה"? משנענה בשלילה, אמר העשיר: "אדוני הרב, אני הוא עבדך שפתחתי לך את דלת המאפיה להדליק לך נר. ומברכתך שאהיה עשיר גדול בא לי כל העושר הזה". לפני היפרדו מעימו, מסר העשיר לרבי צמח המחאות כסף, שיפקידם בבנק בארץ ישראל, וכך יקבל קצבה חודשית עד סוף ימיו. הניח הרב את שתי ידיו על ראשו ובירך אותו ונפרד ממנו לשלום. בארץ הקודש, מסר את ההמחאה הכספית לבנק, ומקצבה זו התפרנס בכבוד כל ימיו, ואף חילק צדקות רבות לעניי ירושלים.

מן השטייטל...". "אני לא יודע למה", המשיך גידי ואמר, "אבל בוער בי דחף עצום לרקוד"...

"גדעון נכדי היקר... אני ניצולת מחנה שטוטקוף. עברו עלי שם ארבע שנות גיהינום. שם איבדתי את אבא שלי ושתי אחיותיי. האם אתה נמצא ליד הקרמטוריום?" "כן סבתא". אחרי שתיקה מהוססת אמרה סבתא: "גדעון, אתה מספר לי שאתה שר ורוקד ולא מבין למה? אז אספר לך... הייתי ילדה בת שמונה כשהחיות הנאציות גררו את אבא ועמו עוד תשעה יהודים, כדי שיוציאו גופות מתאי הגזים ויכניסו אותן לקרמטוריום... הצצתי מבין חרכי הסככה הסמוכה, שמספרה 121..."

"כן סבתא, אני רואה את הסככה". "אבא וחבריו, יהודים מזוקנים, צנומים, שלדי אדם, עם כובעי מצחייה על ראשם, סחבו גופות והוכו נמרצות בשוטים. כך שעות ארוכות, עד שהשמש שקעה. מיד כשיצאו הכוכבים, ובעת שהשומרים הנאצים נעמדו בסמוך לעשן... קרא אבא בקול רם: "יהודים, שמחת תורה היום, עלינו לרקוד עם התורה הקדושה". אבא שלף מכיסו דף מספר תהלים, כולם פרצו במעגל סוער בניגון 'שישו ושמחו בשמחה תורה'. היהודים הצנומים הללו, עלובי החיים, נדמו לי אז כמלאכי עליון. רוקדים ומזמרים מול מלאך המוות. וזו הייתה הפעם האחרונה שראיתי את אבא שלי... והוא שמח והוא רקד... אבל זה נגמר רע, גידי. הנאצים ירו בהם והם הוכנסו כמו כולם למשרפות, ואתה יודע גידי, אתה קרוי על שמו... גדעון. אתה כנראה רקדת בדיוק באותה פיסת אדמה שסבא רבא שלך עליו השלום רקד. אתה נכדי החביב ממשיך לרקוד את הריקוד של סבא. עליך להמשיך את מורשתו".

סיימה הסבתא בדמעות. סבתא מחתה דמעותיה מעבר לקו, וגידי כץ השתקן והקשוח עצם את עיניו, נשען על כותל סמוך ושמע כעין שירת מלאכים מאחורי הפרגוד, את אותו מנין יהודים קדושים בשטוטקוף שרים: 'שישו ושמחו בשמחת תורה'... הוא רקד במקום שסבא הגדול שלו רקד ואחר כך מת כיהודי קדוש וטהור. גידי נצמד לדפנות הקרמטוריום ולחש: "סבא, סבא, אני הולך להמריא מן המקום שהם הנחיתו אותך". העיניים שלו הפכו לחות. "אני עוזב את הטייטל והולך לטוס את הטיסה המשמעותית של חיי. הטיסה אל עמי ואל עברי".

"ביום השמיני מקרא קדש יהיה לכם והקרבתם אשה לה' עצרת הוא כל מלאכת עבדה לא תעשו" (כג, לו) - ריקוד הנצח

גידי כץ היה מאותם טייסי קרב שהשתיקה היא כלי הנשק הייחודי שלהם. השקט שלו היה אומר כל מה שצריך לומר, בלי להוציא מילה אחת. אמן השתיקה.

מפקד הטייסת היה משבח אותו כמעט בכל סיטואציה, ומציע לחבריו הטייסים ללמוד ממנו כיצד נעים בשחקים כמו נשר דומם ומסתורי, שעט על מטרות האויב, מחסלם בהפצצה מדויקת וחוזר הדור ונישא לנמל הבית.

"גידי נולד להיות טייס", היה אומר מפקד החיל, "בעוד 20 שנה, השתקן הזה יתפוש את מקומי כמפקד החיל". האמת ניתנת להיאמר שהמחמאות הללו היו עוברות מעל אוזניו של גידי כץ, והן לא עשו עליו רושם כלל וכלל. הוא די סלד מן ההערצה וההילה שסביבו, והעביר את זמנו הפנוי בקריאת ספרי הרפתקאות. שם היה משתדל למצוא דמויות הראויות להזהות עמו, ואלו היו בדרך כלל דמויות של אישים מורמים מעם, שידעו לעשות מהפכות בכח הכריזמה שלהם.

כשהרב הפיקודי שאול דרור הודיע לאנשי הטייסת שמתוכננת נסיעה למחנות ההשמדה בפולין, ניצת בגידי כץ יצר סקרנות שנולד כניצוץ, אך החל לבעור בלבו כאור הכבשן. הוא קרא ספרים רבים על השואה, אך מעולם לא נגע מקרוב באותה היסטוריה שרופת איברים ורוויה בדם יהודים. אמו של גידי, היתה בת לניצולי שואה. סבתו היא ניצולת שואה שאיבדה את הוריה בתופת הנוראה ועלתה ארצה כנערה צעירה ויתומה. שתקן בן שתקנים היה גידי כץ. בבית שלו לא דיברו על השואה, וגם סבתא מעולם לא רמזה, ואפילו לא רמז דק, על 'חוויותיה' כילדה קטנה בתוך הטירוף הנאצי המבעבע. הטייס כץ נרשם ראשון למסע, ובסך הכל יצאו 400 חיילים מחיל האוויר לכיוון פולין המדממת, שענני השנאה והשכול עדיין מקננים בה, וממטירים מעת לעת גשמים של אנטישמיות הדוקה, בבחינת עֶשׂו שונא ליעקב. הוא נצמד לרב הצבאי שאול דרור וגמע ממנו כל מילה בצימאון אדיר. הם חלפו ממחנה למחנה, הביטו בעיניים מבוהלות משהו בערימות של צמות, נעליים ושעונים, ונחרדו מאומנות הרצח הקר שנחשפה לעיניהם. גידי היה צמוד למצלמה קטנה ובה תיעד את המסע.

ביום שבת, 400 חיילי חיל האוויר ללא יוצא מן הכלל ירדו מבית המלון והלכו בטורים ארוכים לכיוון בית הכנסת הגדול בוורשה. הוא אחז בידו סידור ועלעל בו, המילים היו זרות לו, הקדיש לא פרט עדיין על מיתרי לבו.

גידי כץ היה מסוגר מתמיד, כל השבת הוא שתק. כשהם נכנסו למחנה המוות שטוטקוף, האחרון בסדרת הביקורים, חש גידי מן בעירה פנימית לא מוסברת, אי שקט הדריך את מנוחתו. כאשר הרב שאול דרור תקע בשופר בשער המחנה, הוא נטש את הקבוצה והחל לנוע במהירות בין הסככות האפורות והמתישות. ריח גופרית עצוב רפרף בחלל. רגליו סחבו אותו לכיוון הגז. הוא הציץ פנימה וגופו החל לרעוד. הוא יצא החוצה, הביט בקרמטוריום הנורא והרגיש לפתע דחף עז לרקוד... כן, לרקוד...

בתוך כיסו היה מונח ספר תהלים קטן שהעניק לו הרב הצבאי, הוא אחז אותו בין כפות ידיו והחל לקפוץ... מניף רגלים, נוחת, מכופף גופו... היתה חסרה רק להקת כליזמרים שתלווה אותו... גידי כץ, השתקן הסדרתי, החל לזמזם מזמור יהודי שלמד בתור ילד - 'שישו ושמחו בשמחת תורה... ותנו כבוד לתורה'.

"כנראה דעתי נטרפה על" חשב, "אני רוקד עם ספר תהלים, ומזמזם מזמור יהודי מול המרחצאות והמשרפות, שמי שנכנס אליהן חי, יצא פגר. מזל שלא רואים אותי..."

גידי חש לפתע דחף עצום להרים טלפון לאימו. "אימא, אני נמצא כרגע במחנה שטוטקוף, אל תשאלו למה ואיך, אבל רקדתי מול מרחצאות הגז עם ספר תהלים". היא שתקה דקה ארוכה ואמרה: "טלפן לסבתא, ספר לה איפה אתה נמצא..."

"סבתא, אנחנו אף פעם לא דיברנו על השואה, אבל אני רוצה לספר לך דבר לא יאומן שקורה לי. אני נמצא עכשיו במחנה שטוטקוף, ואחז בידי ספר תהלים קטן ושר ורוקד... כמו יהודי

בברכת התורה רון ברינה

"לאדם מערכי לב ומה' מענה לשון" [משלי טז, א]

לעילוי נשמת מ"ר אבי יעקב בן רחל וצדוק

מרת אימי: שרה-סרח בת שמחה ויוסף מרכוס מרדכי בן רבקה ויוסף : דינה בת שרה נפתלי בן רוזה : סמי בן שמחה : גורלי בן שמחה רבי מאיר בן אשר : יוסף חיים בן לאה : יהודה בן טובה שלמה בן זוהרה : יעקב בן סאלם : חיים בן דוד ורחל אשר מסעוד בן זוהרה: רחמים בן חאורו אברהם אפרים בן ציון ורבקה : עופר בן יחיא : דויד (רוג'ה) בן שמחה משה אהרן בן מאיר יצחק: מאיר בן שמחה : שמעון בן רחל בן זינו מינה בת מרדכי שמואל : יפה נדרה בת נעימה : רוזה בת זוהבה מרים בת עזיזה : כתון בת חביבה : האובה (דייזי) בת טובה שמחה בת סרח : חיה בת יוסף : רחל בת חנה : חנינה בת כמיסה

להצלחה: אריה (לאון) בן מלכה : אליעד יעקב, הדס-הודיה ועיל בני פאולה

זיווג הגון: זוהבה בת אטו : גימי שמואל בן אסתר : רחלי בת זוהבה עדינה בת שמחה : אלקנה רחמים בן איריס : בתיה בת אסתר : נעמה בת אסתר

קול ששון וקול שמחה - ברכת מול טוב שלוחה לאריאל יוסף עב"ל הדס הודיה למשפ' ברינה

לרפואת:

הרב מאיר נסים בן כמסאנה שליט"א יעקב ישאל בן גלית : אריאל בן אביגיל מנחם בן עליזה : שמעון בן רחל : אברהם בן אנט אורטל בת גלית: ויקטוריה בת שרה: זוליס בת חנה פאולה בת דינה: זוהבה בת הודיה : גלית בת חת מרים קית בת רבקה : אילה לאה בת ציפורה פיפי בת חביבה בן חמו : שושנה בת שדרה רחל בת נארה : חת בת לינה : נורית בת רחל

לזרע של קיימא:

יהודה יחזקאל יוסף בן רחל מרים נפתלי שלמה בן לאה : ליאור בן דינה שושנה רייזל בת מינה : שירה בת שושנה מיטל בת לולו : לאית בת ויקטוריה שמחה צביה בת רחל: יובל בן שלומית רחל בת חיה : עדי בת מזל

להזמנות, להקדשות ולתרומות בסלולרי - **050-3828752**

או במייל: **Ronbarina@gmail.com**

כתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102

מצוה לתרום מכספי מעשר לזיכוי הרבים

ניתן לשלוח צ'ק לכתובת: רח' הקוצר 2 רמת השרון מ.4741102